

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. — ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok,
gazdasági egyesületi tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi
és körjeizők szintén egész évre 7 koronáért kapják. — Egy példány 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **BETEGH PÁL** LAPTULAJDONOS

FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a
kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Apróhirdetések szavankint
4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árázabán szerint
Nyit-tér sora 1 K. — M. klr. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. sz. —

Udvarhelyvármegye választó polgáraihoz!

Ezzel a címmel igen figyelemre méltó röpirat jelent meg a küszöbön álló képviselőválasztások alkalmából. S tekintve azt, hogy népünk anyagi előhaladását veszi tárgyalás alá és annak közóhajtásait ismerteti, minden megjegyzés, kommentár nélkül tájékozásképp szóról-szóra közöljük, a mint következik:

Székely testvérek!

Nem szoktam politizálni, mert nem kenyerem. De látom, hogy csendes foglalkozásokban, békés törekvésekben háborgatnak és heiytelen utakra vezetnek benneteket azok, kiknek a rög-tönzött s épen azért rövid életű dicsőségre vásik a foguk. Hamis jelszavakkal, műfelháborodással megmérgezik becsületes szíveteket és legjobb jótétők ellen uszitanak a zavaros politika kedvezőnek kinálkozó leple alatt.

Az volt átka mindenkor a székelynek, hogy az általános politikát csendes családi tüzhelyéhez engedte és még alvó álmában is az oly módon szorongatta, míg végre kiszitta anyagi erejét, alá ásta társadalmi jólétét és tekintélyét. Az országos jelszavakért élt-halt a székely s e közben nem vette észre, hogy a maga állapota nyomoruságos, helyzete türheterlen, mert feje fölött hullámcsapásként tornyosul a minden napi veszedelem. Maholnap nem leli honját a hazában; messze földre üldözi a sorsa, hol szeretett szülőfaluját nem láthatja. Pedig vitéz ősei vérrel szerezték meg minden talpalatnyi földjét.

Sulyos bajok terhe nyom mindnyájunkat itt a Székelyföldön, de ennek mi magunk is okai vagyunk. Szervezetlen, szétforgácsolt tehetségünk alapokta tehetetlenségünknek. Egyértelműleg gondolkozni és tenni most ismét módunkban áll.

Székely testvérek, kiket az élet, ez a szigorú és könyörtelen bíró józan gondolkodására,

megfontolt cselekedetre tanított, hozzátok szólok. Nem a szokásos „Kedves polgártárs” hangzik el ajkaimról, mert a magam részére semmit sem várok, nem kérek tőletek, habár teljes szívvel, igazán tudom becsülni a polgári erényeket, mert hiszen nálatoknál különbnek soha sem tartottam és nem tartom magamat s épen azért önmagamért is beszélek hozzátok, mivel a ti ügyetek, a székely ügy, egyszersmint az enyim is Vizsgáljátok meg a tiszta lelkiismeret igazságával szíveteket és adjatok helyet a leplezeten valóságnak s háládatlanok ne legyetek ott, ahol hálára kötelez a székely becsület . . .

Székely véreim! Országgyűlési képviselőválasztás előtt állunk. A székely népnek újból alkalma van sorsa felett határozni. — Mert hiszen azért választunk és küldünk az ország házába képviselőket, hogy ami akaratunkat érvényre juttassák és a nép nevében üdvös, hasznos törvényeket alkossanak, a melyek nyomán a népnek jóléte, előhaladása származzék.

A székelységnek sok és nagy sérelmei vannak. Ezek orvoslása immár elodázhatlan, égetően sürgőssé vált. Követeljük meg az új képviselőtől — mielőtt kezébe adnók az ország házába szóló megbízásunkat — a következőket:

1. A kolozsvár—marosvásárhely—székelyudvarhely—sepsiszentgyörgy—konstanczai egyedül helyes és valódi székely vasuti fővonal kiépítése mellett való állásfoglalást.

2. Az erdőtörvénynek oly irányu módosítását, melylyel a székelyföldi, de különösen a havasalji sóvidéki székely testvéreink nyomorgatásának vége szakadjon, a melylyel az ezekre menő pénzbüntetések fizetése alól felszabaduljanak, hogy ne kellessék százával fogságot szenvedniök.

3. A legelők korlátait az állattenyésztés érdekében ki kell bővíteni és azok ugy szabályoztassanak, hogy a megszorított marhatenyésztés, mint egyetlen biztos jövedelmi forrásunk ismét teljes erővel lendületet nyerjen

4. A végrehajtási törvény különösen nagy mértékben hozzá járult a székelység elszegénye-

déséhez. Szintén ezrével tette és teszi földönfutó koldussá s adta és adja a vándorbotot kezünkbe. Mert pl. akinek 1000—2000 forint érő birtoka van, ha 50 forintig beadósodik és azt per utján végrehajják rajta, az 50 forint adósságot összes birtokát elárverezik, holott egyetlen párcellából is bőven kitellett volna. Így lettek a székely családok ezrei apró gyermekekkel együtt hajléktalanokká s kerestek azután idegen országban új hazát. Ezt a rossz törvényt meg kell változtatni.

5. Vegyék tekintetbe a székely nép anyagi romlását és a minden oldalról reá tóduló terheken könnyítsenek, mert máskép a magas kormány meddő munkát végez, ha egyfelől segíti és más oldalról az elviselhetetlen nagy terhek tönkro teszik a népet.

6. A székelységnek gyárak, nagyobb ipartelemek kellene, hogy ezek által a nép itthon hazát találjon, kenyérkeresetet kaphasson.

7. De még igen figyelemre méltó erős sérelme az is, hogy a jelenlegi választási törvény a fiatalabb nemzedéket elzárja politikai jogainak gyakorlásától s e miatt a tiszta magyarság java szűk korlátok között érvényesítheti alkotmányos jussát, melylyel pedig saját sorsa felett rendelkezhetnék. Igazságtalan, méltánytalan azon körülmény, hogy az életük delén élő székely hazafiak, kik az orsmágnak katonai szolgálatot tettek és mind önálló gazdák, a közterheket hordozzák s mégis képviselőválasztási joggal ne birjanak. Ezeknek a derék székelyeknek választási jogot kell biztosítani.

8. Többek között Udvarhelyvármegyének Sóvidéke igen elszigetelt helyen van. E tiszta székely 15,000-nyi lakosság számára szolgabírói kirendeltséget kell létesíteni, hogy a nép ne legyen kénytelen a téli zord időben is a számtalanszor előforduló erdőkihágásos ügyekért Parajd helyett a központba befáradni s ezzel két éjjel és egy napot nem ritkán szorgos munkaidőben elfacsérelni, csupán azért, hogy a tárgyaláson megjelenhessen.

9. Kívánjuk a sóvárad—parajdi vasutnak ál-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGÁJA.

Képviselő-jelöltek irásában és képben.

A „Magyar Hirlap” ily címmel minden vasárnap bemutat egy-két országgyűlési képviselőt, akiket Bér Dezső kiváló karikatúra-rajzolónk szokott leképelni.

Mult vasárnap is egyszerre két jeles tehetségű közéleti emberünket állította elibénk, s miután vármegyénk közönsége mind a kettőt jól ismeri, érdekesnek tartjuk az írásbeli részt e helyen leszögezni.

Ugron Gábor.

— Szilágyosmlyó, Kecskemét. —

A rabonbán. Valamikor a legnagyobb tekintély a Székelyföldön. Ma, sajna, megfogyott ez a tekintély. „Gábor urra” ez idő szerint haragszik a székelység. S a dolog érthető, mert hej! sok lófő székelynek a pénze bánja azt a rajongó bizalmat, amivel Gábor ur iránt viseltetett. De ennek már ez a rendje: Székely bizik, székely kapja. Ellenben nagy igazságtalanság van abban a sok gyűlölködő vádban, amivel Ugron Gábort a székelybank bukása miatt illetik.

Ugron Gábor a fantáziájának az áldozata és annak, hogy székely. Ami vele a bankspekulációi kapcsán megesett, igen gyakran megesik, Székelyországban — kicsiben. Az igazi székelyt az ő furfangos esze, a kalandos kedve, a huncut találmányossága sohase hagyja nyugodni. Mindenféle körmönfont új és nagy dolgokat eszel ki és rög-tön bele is vág, hogy megcsinálja. Olykor sikerül

sokszor nem. Ha sikerül ur lesz belőle, ha nem, rámelegy tehene-borja. Ugron Gábornak nem sikerült. Ha beválik a sok spekuláció, a mit tervelt, gazdagságot juttatott volna a népének. Így temérdek koldusbotot ültetett el Székelyországban. Az vesse rá az első követ, a kinek már minden spekulációja bevált.

S ha a sikertelen spekuláció rásütötte a rossz üzletember bélyegét, ellenben épp azok a tulajdonságai, amik bajba e téren sodorták, avatják Ugron Gábort egyikévé legnagyobb stílu politikusaikkak. Az egyetlen ellenzéki államférfi, ő akinek nagy koncepciói vannak. A delegációban nem egyszer ámulatba ejtette diplomatainkat és katonai kapacitásainkat elméjének azzal a csodás átfogó képességével, amivel belemarkolt a dolgok velejébe, belelátott a szakemberek titkaiba és olyan gondolatokat tudott felvetni, amelyek új irányt, új szempontokat mutattak a megszokott sablonok által eltompult szakértelemnek.

S politikájában is mindig az a merészség jellemezte, ami az üzleti vállalkozásaiban megnyilvánult. Emlékezetes, hogy az orosz-török háboru idején majd felforgatta egész Európát azzal az ötletével, hogy kiadta a jelszót: most kell a magyarságnak megtorolnia negyvenkilencet! Andrássy Gyulának minden diplomata-zsenijére volt szüksége, hogy paralizálja a fanatikus székely izgatását, aki fegyverbe akarta állítani népét, hogy háiba támadja a megszorult orozokat. Ez az a híres székely pucs Atyja-fiai már kész is állottak, hogy betörjenek Romániába és a védtelen országban felszaggassák az élmezési vonatok sinjeit,

mikor a mérvadó körök fegyveres erővel beavatkoztak és véget vettek a beláthatatlan európai bonyodalmakkal fenyegető kalandnak.

Később megint egy másik nagyszabású eszméjével ejtette kétségbe az osztrák diplomáciát. Erőszakkal el akarta tántorítani monarchiánkat a hármasszövetségtől. Ama hirhedt Rimler nevű külügyminiszteri titkár segítségével érintkezésbe lépett az orosz mérvadó körökkel s egy hatalmas orosz-francia-magyar bank létesítésén fáradozott, amelynek az lett volna a hivatása, hogy gazdasági befolyásával az osztrák-magyar monarchiát a kettős szövetség karjaiba csábítsa.

Mindeme vállalkozások kalandosaknak látszhatnak, de különösen miután kudarcra jutottak, kétségtelen bizonyítékai Ugron Gábor rendkívül egyéniségének. Ez az egyéniség egyébiránt leg-hatalmasabban politikai szónok'ataiban nyilvánul meg. Nincs a magyar parlamentnek szónoka, aki oly gyújtó hévvel és oly színes, elragadó dialektikával tudna beszélni, mint Ugron Gábor. Az el-lenségei is elismerik róla, hogy képei, hasonlatai példázatai s az a szilaj erő, amely előadásában megnyilvánul, minden parlamenti események egyikévé avatják.

Amióta presztizse megfogyatkozott, többször elkedvetlenedett a politikától. Egyszer le is mondott a mandátumáról, de nyugtalan vére újból visszatértette a politika izgalmas mezejére. — A székelyektől immár nem kér mandátumot, ám Szilágyosmlyón és Kecskeméten is megválaszt-hatják.

lankoltságon való kiépítését, hogy ezáltal a meglevő bükkerdők fát értékesíteni lehessen, másfelől pedig a parajdi sónak nagyobb mértékben való bányászását várjuk, amelylyel a téltelenségre kárhözott munkáskezek foglalkozást nyerjenek.

10. Országgyűlési képviselőnk évenként többször látogasson el kerületünkbe, hallgassa és vizsgálja meg ügyes-bajos dolgainkat s vegyen közvetlen részt sorsunk javításában.

11. Székelykeresztur vidékének minden megélhetési forrása kiapadt. Itt is sürgősen segíteni kell. A pénzforgalom emelésére katonaságról kell gondoskodni. A Brassóban fölös számmal elhelyezett 24 ik honvéd gyalogezredből megfelelő számú zászló-aljat ide hozhatnak.

12. Székelyudvarhely város szintén lassan fejlődik. Itt a 82-ik ezred székhelyét volna szükség elhelyezni, hogy a város ipara és kereskedelme lendületet nyerjen. Ezáltal vármegyénk minden egyes községe pénzforgalomhoz jut. Egyáltalán a képviselő a város közügyeinek intézésében az eddiginél nagyobb tevékenységet fejtson ki. Az életérős központ az egész megyére áldásosan hat.

Ezek volnának egyelőre a székelység érdekében való legsürgősebb teendők.

Székely véreim! Képviselőink legnagyobb része ilyen és ezekhez hasonló kérdéseinkkel eddig nem foglalkozott. Egyedül a tuznádi székely kongresszus sirta el bajainkat, a melynek nyomán a magas kormány székelyföldi kirendeltséget küldött hozzánk. De a nekünk legégetőbb bajokat nem orvosolták.

Bontsuk ki tehát a székely zászlót és válasszunk a mi érdekeinket igazán, teljes szívvel-lélekkel pártolni tudó és akaró országgyűlési képviselőt! Sorakozzék tehát minden igaz székely olyan ember mellé, aki az elősorolt bajainkat magáévá teszi; aki velünk érez, éretünk fut fárad és minket, a mi érdekeinket tudja is, akarja is képviselni az országházban!

Minden székely ember tartsa lelkiismeretbeli kötelességének a székely pártot támogatni s szívvel-lélekkel működjek közre, hogy a székely zászló diadalhoz jusson.

Azt válasszuk meg képviselőnknek, aki a székely lobogóval kezében hűséget esküszik a székelységnek és annak érdekeit utolsó csep vérig védelmezni fogja.

Székely véreim! Én ezennel kibontom a székely párt zászlóját; kövessetek tehát, mert

Dr. Heltai Ferenc.

— Oklánd. —

A százkezü ember. Mindenben benne van. Mindenütt bennfentes, de szereplése olyan, mint a rendező a színpadon: a kuliszák mögött dolgozik s a közönség a hatását látja a munkájának. Egész politikai tevékenységét jellemzi a multja, a származása. Mint újságíró kezdte a pályáját s azt az éjjel-nappal való lázas akciót, azt az önfeláldozó munkásságot, ami mindig másnak szerez dicsőséget, mást tol az előtérbe, a zurnalistikából magával vitte a politikába is. Kollegái mindig azon bámulnak, honnan van annyi ideje, hogy oly sokat végezzen s oly sok mindentől kivegye a maga részét? Pedig hányféle kollegái vannak! Kollegái az újságírók, kollegái a főváros atyái, kollegái a vasutasok, kollegái a képviselők és még sokan mások.

A parlamentben a legfontosabb bizottságok előadója s referáló beszédei arról nevezetesen, hogy miniszterek és sajtókapacitások egyaránt szoktak belőlük puskázni. Amellett a leghűvösebb és legszerényebb ember, aki nem szeret zajt csapni s nem szereti, ha körülötte zajt csapnak. Ahol a nagyhangú frázisok viráznak, ott nincs ő jelen. Hanem cselekszik s tetteivel nem egyszer letorkolta a legszínesebb frázisokat.

Az újságíró-céhben is előkelő szerepet játszik: a hírlapírók nyudjintézetének alelnöke. A skriblerék pedig úgy tekintenek az ő pozíciójára, mint az igazhitűek Mekkára. Az ő karrierje szolgál a cigánysorban annak példaképe, hogy újságíróból is lehet valami. Pedig Heltai Ferencből még sokkal több is lehetne, — sőt lehetett is volna már, — mint ami. Sokféle állással, rang-

jól tudjátok, hogy minden időben és körülmények között igaz, hű barátja voltam és vagyok a székelységnek s annak érdekeit minden anyagi haszon nélkül, hiven szolgáltam és fogom ezután is szolgálni.

Éljen a székelység!
Éljen a székely-párt!

Egy öreg székely.

Az ipari munkások szabad lyceuma.

A székelyudvarhelyi ipari munkások (iparos mesterek, segédek és a tanonc ifjuság) tovább képzését munkáló bizottság élén Solymossy Endre biz. elnökkel ez évre is szervezte az ingyenes lyceumi előadások sorozatát.

Felteslegesnek tartom hosszasan fejtegetni ezen előadások megfizethetetlen értékességét, csupán e helyen is utalok az elért eredmények alapján szerzett ama tapasztalatainkra, hogy a kik ezen lyceumi előadásokat a lefolyt három év alatt szorgalmasan látogatták: ismereteiket, részint az ipar és kereskedelem terén, részint a közismereti tudományok körében igen szép eredménnyel gyarapították. De nemcsak az iparos, hanem az értelmi osztály minden egyes tagja is haszonnal látogathatná ezen előadásokat, s fájdalommal kell kijelentünk, hogy még egy némely iparos csoport is valóságos kínai fallal zárkozik el, s kicsinynek tartja ezen alakulat összejövetelét, egyesületét, s ennek a közgazdasági és a mindennapi életbe vágó közismereti dolgok terjesztésére irányuló nemes törekvését.

Midőn a megkezdett előadások elsőjéről beszámolunk, ismételtlen hangsúlyozzuk, hogy iparoságunknak az egyesülésben hatalmas ereje rejlik. Omoljanak le hát a képzelt válaszfalak és mindnyájan egyért, egy mindnyájunkét jelszó alatt tömörülve egyesüljünk egy hatalmas testületté, melynek vezetősége szép és nagy célok eléréséért küzd lankadatlan buzgalommal.

Mert ugyan, kit ne érdekelne egy-egy ilyen az élethől vett értekezés előadása, mint a milyent tartott f. hó 8-án d. u. 2 órakor az iparoskör (régi városháza) nagytermében Spaller József szakiskolai tanár is, mintegy 100 hallgató jelenlétében, az ipar és kereskedelemről.

Solymossy Endre biz. elnök buzdító beszéddel nyitotta meg az előadások sorozatát, párhuzamot vonva a középkor és a mai idők között, s ékes szavakkal ismerteti, hogy akkor az erőben rejtett a jog és igazság, — ma pedig az értelem teszi a megélhetés alapját. A magyar gazdasági életet az értelmi alapon kell felépíteni, megerősíteni, úgy, hogy annak egységét semmi idegen áramlat meg ne ingathassa.

gal kínálták már, de ő nem állt kötélnek. Góg vagy szerénység-e nála, de nem áhitozik rangra, méltóságra. Megelégszik azzal, hogy ott, ahol az ország sorsát intézik, neki nagy szava van és hogy azoknak, akik hivci, vagy akiknek ő hive csendben, észrevétlenül és hálára nem számítva, szolgálatokat tehet.

Van neki egyébként szórakozása is — és ez is munka. Újságíró korában maradhatott benne az a szenvedély, mely a színművészet felé vonzza. S míg más a szenvedélynek hódolva színházba jár, ő gondját viseli mások színházi élvezeteinek, mint a főváros Népszínházi Bizottságának vezető tagja e műintézet érdekeit önzetlen szeretettel őrzi.

A vasuti ügyekben olyan kapacitás, hogy mikor Ludwigh Gyulának, az államvasutak igazgatójának állásától való megválása került szóba, őt kezdték emlegetni utódaul. Hogy van-e ebben igazság, nem tudni. Annyi bizonyos, hogy ha vállalkoznék az ország legnagyobb üzemének a vezetésére, annyi mindenféle közfunkcióról kellene lemondania, hogy egyszerre egy tucat ember jutna egész életre szóló munkához. De ha minden állásából — nehéz szívvel bár — elengednék, az oklándiak bizonyára nem engednék. Ugy összeszoktak már, annyit köszönhetnek egymásnak kölcsönösen, hogy az elszakadásra aligha tudnak magukat elszánni könnyebben, mint ahogy évtizedes házások a válás eszméjével megbarátkoznának.

Heltai Ferencre mindenkinek szüksége van, aki vele valaha érintkezésbe lépett, hogyne volna reá szükségük az oklándiaknak, akik tőle annyi barátságot és szolgálatkészséget tapasztaltak.

Az értelmi és érzelmi világunk összhangzatos fejlesztését célzó emez előadások, végeredményében nagy nemzeti cél szolgálatában állanak. Lelkesítve kéri az előadások tömeges látogatását s az évi előadások sorozatát megnyitja. A Hymnusnak elénekléseivel Spaller József tartotta meg ezután „Az ipar és kereskedelem kapcsolata és a kisipar jövője” c. előadását.

Az ipar és kereskedelemnek fogalmáról szólva, jelzi, hogy az iparnak életet a szükség, a kereskedelemnek a nyereség vágy adott. Az első iparosok a nők voltak, minthogy azonban idők folytán a szükségletet a nők már nem tudták kielégíteni, a férfiak is segédkezet nyújtottak e foglalkozásban, s így állott elő a sok helyen ma is szép keresetet nyújtó háziipar. Ebből fejlődött aztán a bérpar amikor megfelelő bérért segítő munkásokat fogadtak az iparosok, ezen munkások aztán az ország minden részébe vándorolva, megteremtették a vándoripart, melynek ma is élő maradványa a drótostót és abroncszó iparosok csoportja.

De nemsokára jön a kézműipar, mely a céhek védelme alatt teljes virágzásában a vagyonsodás és boldogulás útját kiegyengeti s a városi tömörülést s így egy hatalmas városi polgárság keletkezését hozza létre.

De a haladott kor mind több és tökéletesebb ipari készítményt kívánva, igényelve megteremti a gyáripart, mely sok iparágban a kisiparosok megrontója és jövőjének összzetörője volt, de az egész emberiség, a mai előrehaladt korban már csak ez uton elégitheti ki szükségletét.

Napjainkban ismételtlen kezd a kézműipar pártolása mind nagyobb és nagyobb lendületet venni, mivel a gyáripar sem a helyi izlés kielégítése, sem a tartósság tekintetében nem versenyezhet a fejlődött kézműiparral.

Az iparművészet felkarolása a kisiparos jövőjét célozza, azon az alapon, a mit a külföld nálunk is már régóta gyakorol, t. i. a megrendelők izléséhez, a helyi viseletekhez tökéletes formában való alkalmazkodását az iparnak.

Ismertetve az egyes iparágaknak jövőjét, a kereskedelemmel kapcsolatban buzdítólag szól azon iparágak pártolására, melyeket a székely még nem aknázott ki, minők a kő- és agyagipar, továbbá a faipar sokféle ágazata.

Még a rengeteg sok vásár kiszámíthatatlan hátrányáról szólva, a kisipar jövőjét rajzolja meg, melylyel befejezi tanulságos előadását.

Solymossy Endre meleg köszönetet mondva előadónak, egyhangú lelkesedéssel énekelték el a jelenlevők a Szózatot.

Jövő vasárnap Fejes Áron ref. kollegiumi tanár fog előadást tartani az irodalom köréből.

Külömfélék.

— **Kedvezmények.** A „Székely-Udvarhely” most belépő előfizetői is megkapják lapunk karácsoni ajándékát, az 1905-re szóló „Almanach”-ot, mely teljes naptárt és igen érdekes szépirodalmi közleményeket foglal magában. Ezenkívül husvétkor a „Székely-Udvarhely” tízéves fordulóját megörökítő díszes és gazdag tartalmu Emlék-Albumot kapja meg minden egyes előfizető. Végül pedig 1 K 50 fillér helyett 1 K 30 fillérért rendelhetik meg a Budapesti Bazar című kitűnően szerkesztett divatlapot, melynek iránya e három szóban összponztosul: izlés, takarékoság és munka! — Kérjük az előfizetések mielőbbi szives megújítását és ismerősök körében a „Székely-Udvarhely” terjesztését, hogy nem kicsinylendő feladatainknak minél pontosabban megfelelhessünk és m. t. előfizetőinknek az eddigieknél is nagyobb kedvezményeket nyújthassunk. A „Székely-Udvarhely” tíz éves multja fölment bennünket minden nagyhangú reklám és új program hangoztatása alól. — Székely népünk közügyeit a mily lelkiismeretességgel fölkaroltuk egy évtizeden át, ép oly szeretettel fogjuk azt jövőre is tenni; megtartván lapunk függetlenségét minden irányban. Ehhez azonban ami szerény tehetségünkön kívül az előfizetők és munkatársak további hathatós támogatása szükséges, amire ismételtlen tisztelettel kérjük mindannyiát e helyen is.

— **Képviselő-jelölések.** Az oláhfalvi választó kerületben folyó hó 10-én Dr. Daniel Gábor szabadalvú-párti programmal egyhangulag ország-

gyűlési képviselőnek jelöltetett. Ugyancsak e napon volt képviselő-jelölés városunkban is az ellenzék részéről a polgári önképzőkör nagytermében, hol Szakáts Zoltán polgármestert jelölték ellenzéki képviselőnek. A székelvudvarhelyi városi szabadelvű-párt ma (csütörtökön) a Budapest-szálló központi termében tartja meg képviselő-jelölő gyűlését, melyre a következő szövegű meghívást küldötték szét a párt tagjaihoz: Igen tisztelt Uram! Székelyudvarhely városi szabadelvű-pártja folyó hó 12-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor a Budapest-szálló központi termében tartja meg képviselő-jelölő gyűlését. A mostani sajnálatos politikai helyzet, mely elkerülhetetlenné tette az országgyűlés időelőtti feloszlását, kétszeresen hazafias kötelességünké teszi, hogy pártunk győzelmet diadalra vigyük s így tanúságot tegyünk nyugodt politikai érettségünkről. Van szerencsénk tehát igen tisztelt címet a fent jelzett időben és helyen tartandó gyűlésre tisztelettel meghívni. — Eljövételére bizton számítva, vagyunk tisztelettel Székelyudvarhely városi szabadelvű-pártja nevében: Székelyudvarhelyt, 1905. jan. 10. én. Jung-Cseke Lajos, elnök. Sándor Mózes, alelnök.

— **Kitüntetés.** A Magyar Iparművészeti Társulat bíráló-bizottsága a múlt héten egy cserépkályha pályázaton döntött, melyre összesen kilencvenkét pályamunka érkezett be. Petrányi Miklós szakiskolai tanár pályázatát a bíráló-bizottság harmadik helyre tette.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter székelvudvarhelyi Gáspár Dénes komáromi m. kir. adótisztelt az országos statisztikai hivatalhoz a X. fiz. osztályba hivatali tisztnek nevezte ki.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** Udvarhelyvármegyei tisztviselőinek napidíjairól alkotott vármegyei szabályrendeletét a belügyminiszter 121106-1904. sz. alatt jóváhagyta s az mai naptól számítva 30 nap múlva hatályba lép.

— **Szent Antal estély.** Szép és nagyszámú, közeli falvakból is tömegesen besereglett közönség jelenlétében tartott meg a második Szent Antal estély. A műsor minden egyes pontja igen jól sikerült. Mindazonáltal kiemelendő Schiller Irma, polg. leányisk. igazgatójának szabad előadása, ki 20 éves tanítónői pályájából vett gazdag tapasztalatokkal szemléltette a családi és iskolai nevelés egymáshoz való viszonyait. Nemkülönbön Demény Irénke fohásza, Baku Katalin ének- és zongora tanítónő kíséretében szintén frenetikus tapsra ragadta az illusztris közönséget. Benedek Irénke szavalatában Krisztus Urunk kinszenvedését nagyon szépen aposztrofálta. Burger Ártur főgymn. tanár pedig Váradi „Judás“-át mely érzéssel, igazi bensőséggel adta elő. Az estély különben nemesek erkölcsileg, hanem anyagilag is nagyon helyben sikerült.

— **A helybeli Székely-Dalegylet** vasárnap esti hangversenyén igen szép és előkelő közönség vett részt. A műsor minden egyes száma fényesen sikerült s valóban megérdemelt volna nagyobb közönséget is a gazdag és változatos program, mely mellő volt minden tekintetben a szép multu Dalegylethez.

— **Felfüggesztett községi előjárók.** A következő sorokat vettük: Jakabházy Gábor székelvudvarhelyi községi jegyző és Jakabházy Samu székelvudvarhelyi községi bíró ellen hivatalos kötelesség mulasztásért fegyelmi eljárás rendeltetett el s nevezettek egyidejűleg hivatali állásuktól felfüggesztettek. Jakabházy Gábor székelvudvarhelyi községi jegyző hivatalos kötelességmulasztásért már a múlt év végén fegyelmi eljárás alá vonatott. Nevezett községi előjárókat Székelykeresztúr nagyközség különböző pénzalapjainál tapasztalt nagymérvű mulasztások terhelik; 17 számadás találtatott hátralékban, ezek közt mintegy 5 évi községi zárszámadás az 1899. évtől kezdődőleg. Noha ezen zárszámadások pontos és gyors egybeállítását és fölterjesztését a Belügyminiszternek vonatkozó körrendelete a községi előjárók fontos kötelességévé teszi, mégis a vármegye alispánjának évenként ismételt sürgetése is eredménytelennek bizonyult, sőt az ezen számadások egybeállítása céljából kiküldött pénzügyi számvizsgáló jelentéséből kiderült, hogy a nagyszámú hátralékos számadások anyaga is rendezetlen. E nagymérvű mulasztások a községre nézve jelentékeny anyagi kárral is járhatnak, a számadási anyag rendezetlensége pedig kétségtelenné teszi, hogy a község elsőrendű ér-

dekei teljesen elhanyagoltattak. — Azt mondhatná valaki, hogy ez a fegyelmi eljárás a nevezett községi előjárók ellen talán politikai korteskedésük miatt indított meg ezekben a zavaros időkben? Ám erre a kérdésre előre meg lehet felelni úgy, hogy a kérdést megfordítva tesszük fel. Politikai korteskedések ideje immunisakká teszi-e a vétkes községi előjárókat mulasztásaik megtorlása tekintetében és arra való-e ez az idő, hogy a község érdekeit elhanyagoló egyének meghagyassanak hivatalukban még akkor is, ha ezáltal az ellenük fölmerülő terhelő bizonyítékok szabad felhasználása is megghiusulhatna? ...

— **A „Szabad Lyceumok”** ez idei második előadását vasárnap d. u. 2 órakor az Iparoskör nagytermében Mátyás Domokos pénzügyi titkár fogja tartani. Tárja: „A magyar állam adórendszere”. Hallomásunk szerint az előadó kiváló sulyt fog fektetni a 3-dik osztályu kereseti adóra. Érdekes és időszzerű a tárgy; mivel a 3-ik osztályu kereseti adónak a következő 3 évi ciklusra való bevállása, folyó hó 20 áig kell hogy megtörténjen. Ez előadást kereskedőinknek és iparosainknak kiváló figyelmébe ajánljuk.

— **Szineloadás Fancsalban.** Most, mikor városokban és falukban az ajtón kopogató képviselőválasztásoknak borba és pálinkába fult jelenetei játszódnak le utcán és a kocsmákban, — jól esik hallani falusi szineloadásról, hol a pártszervezők éles hangja helyett az üde gyermekhang csendül meg egy-egy vallásos vagy hazafias szindarab keretében. Fancsal agilis tanítója ismét életelt adott magáról s a felre-eső, kicsiny faluban iskolás gyermekeivel előadta a „Lourdesi pásztor leányka” c. 3 felvonásos szindarabot. Az iskolaterem egészen megtelt a közeli falukból átránduló egyház- és tanfőfiakkal s utóbbiak családjaikkal s más vendégekkel. A kis színpadon igazi bravourral állottak meg az apró szereplők helyeiket s különösen a kis Bernadette nyerte meg a közönség tetszését hibátlanul elmondott hosszú szerepével és határozott gestusaival. Ugy látszik a gyermekeknek így nyilvános szerepeltetése a legjobb eszköz, hogy azok ügyes, bátor mozgást és határozott fellépést sajátítsanak el, a mire a szűk falusi csatárkör szerény légkörében vajmi kevés alkalmuk van. A hazafias dalokkal és versekkel fűszerezett előadás után a tanítói lakás nagy szobájában parázs, vig társasvacsera volt, mely élénk pohárköszöntők között a késő éjjelbe nyult. Azután csilingelő szánakon bucsút vett a társaság, azon reményben, hogy legközelebb valamelyik más falu hasonló előadásán újból találkozni fog. — Az est jövedelme szerény 23 korona volt, de a kis falu tanítójának fáradhatatlan buzgósa idővel módját eji, hogy Fancsalnak jelenleg a földön heverő szép szavú harangja égbenyúló toronyban kapja meg méltó helyét.

— **Fillérestély.** A polgári önképző-kör e hó 16-iki (hétfői) fillérestélyen Burger Ártur tanár szaval, Hermann Helén énekel, Szemlér Ferenc tanár felolvás, Gál Jenő tanár monológot ad elő és Nuszbaum Hermin cimbalmon játszik. Tánc lesz 12 óráig, valamint confetti és üdvözlétek a nagyvilágból. Az estélyt Konecz Tibor, Mán Sándor, Csizsár Erzsébet és Tamás Ilonka rendezik Fischer Ferenc elnök és ifj. Szemerjay Károly alelnök vezetésével.

— **Ménkiosztás.** Az állami ménék szétszátása Sepsiszentgyörgyön folyó évi február hó 6-án történik meg vármegyénk fedeztetési állomásaira.

Városi és helyközi telefon számunk 15.

Kiadja: Betegh Pál könyv-, papír-, író-, rajzszersz- és zeneműkereskedése, könyv- és újságkiadó intézete.

9316-904. tkv. szám.

Hirdetmény.

Felsősófalva község helyesbítési ügyében az 1892. évi XXIX t. cz. értelmében a tényleges birtoklás tulajdonjogának telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. évi 29 t. c. 15. és 17. §-ai alapján ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítést is valamint az 1889. évi 38. t. c. 7. §-a és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §. b. pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX t. c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelen-égét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1905. július hó 15-ig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után említett törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilván könyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, kik az 1881. évi 29. t. c. 16. és 18. §-ainak értelmében, ideértve az utóbbi

§-nak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ban foglalt kiegészítéseit és a tényleges birtokos tulajdonjogainak bejegyzése ellenében, ellenmondással elni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat 6 hónap alatt vagyis 1905. évi július hó 15-ig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellenmondások többé figyelembe vétetni nem fognak.

3. hogy mindazok, kik az 1. és 2. pontjaiban körülírt eseteken kívül az eljárás és az annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilv. és könyvi jogokat bármely irányban sértve vélik,

ide értve azokat, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését szerelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1905. évi július hó 15-ig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy és mennyiben azokhoz egyszersmind másolatokat adtak és csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.
Székelyudvarhelyt, 1904. december hó 6-án

MIHÁLY,
kir. törvényszéki egyesbíró.

Feladási hirdetmény.

Udvarhelyvármegyében Méréfalva község határában fekvő és a méréfalvi közbirtokosság tulajdonát képező erdőből 42-17 k. holdon előforduló mintegy 2783 m³ épületi fa és 5566 m³ fűrész-anyagnak való luc- és jegenyefenyő

fakészlete

tővön az erdőben a szerződés jogerőre emelkedésétől számított kettő évi kihasználási időtartam mellett 1905. évi február hó 16-án délelőtt 10 órakor Méréfalva község házánál nyilvános szó- és zárt írásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 20872 azaz (huszezer nyolcszázhetvenkettő) korona, minek 10 százaléka bántpénz.

Utóajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A részletes becslés és az árverési és szerződési feltételek a székelvudvarhelyi m. kir. járási erdőgondnokságnál és a méréfalvi közbirtokosság elnökénél megtekinthetők.

Kelt Méréfalván, 1904. évi november 30-án.

LUKÁCS ISTVÁN,
közbirtokossági elnök.

674-1904. vgtti szám.

Árverési hirdetmény.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az udvarhelyi kir. törvényszéknek 1904. évi 4388. számú végzése következtében Dr. Pap Ferenc ügyvéd által képviselt Dömötör Bertalan és t. javára, Otroban Radó és t. baróci lakos ellen 476 K 60 fillér hátralék s járulékaik erejéig 1904. évi szeptember hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felúfoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 1 cséplőgép, 1 mozdony nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 1904. év V. 279/3. sz. végzése folytán 476 K 60 fillér tökélettel, és eddig összesen 79 koronában bíróság már megállapított költségei erejéig Bardeozon alperesnél leendő eszközésére 1905. évi január hó 16-iki napjának d. o. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felúfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Oklánd, 1904. évi dec. hó 31. napján.

POLLÁK IGNÁC,
kir. bír. végrehajtó.

Saját magát
károsítja,
ki szőlőolt-
vány-
szükségle-
tét nem
fedezi a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnel.

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, Erdély.

A telep oltványait az elmult száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözték, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 1-20

